

[Engell]

nøgleord for at få den tilslutning til forslagene og deres gennemførelse, som vi alle bør være interesseret i. Vi kan godt på samme tidspunkt føre en aktiv og dynamisk miljøpolitik og tage hensyn først og fremmest til det landbrug, som skal bære en stor del af indsatsen, og det er også på den baggrund, vi hilser regeringens forslag velkommen og håber på bred tilslutning til deres gennemførelse.

Industrialiseringen, jordbruget, byudviklingen, trafikken og andre samfundsaktiviteter har på afgørende vis påvirket naturen og miljøet. Inden for landbruget har omlægninger og rationalisering af driftformerne gennem de sidste årtier markant ændret det danske landskab, der jo for to tredjedele vedkommende er agerland. Ændringerne skyldes især strukturændringerne i landbruget med en stigende ensidighed i afgrødevalget, større marker, færre dyr, forbrug af gødning og bekæmpelsesmidler og inddragelse af stadig flere arealer i intensiv udnyttelse, og det har naturligvis fået konsekvenser for naturen og miljøet, konsekvenser som vi ved flere lejligheder har haft mulighed for at drøfte her i Folketinget.

Agerlandets indhold af forskellige grønne levesteder, som er hjemsted for vilde planter og dyr, er som følge af den intensive udnyttelse af jorden blevet mærkbart reduceret, og samtidig er mange af de helt små biotoper – vandhuller, lavninger, grøftekanter, rabatter, markhegn og skel – tilsvarende forsvundet.

I den redegørelse, vi fik fra Skov- og Naturstyrelsen for nylig, peger man eksempelvis på, at 33 pct. af hegn og skel er forsvundet i dette århundrede og 69 pct. af vandhullerne og småsøerne.

Ændringerne i det økologiske kredsløb som følge af forureningen samt reduktionen af større og mindre naturarealer i det åbne land har ført til betydelige nedgange i bestanden af en række planter og dyrearter, der tidligere var almindelige i det åbne, dyrkede land.

Ændringer i naturindholdet, nedgang i antallet af variation i den vilde flora og fauna, har været mærkbar; man peger også i hæftet på, at eksempelvis bestanden af harer, agerhøns, viber og sanglærker i løbet af de sidste 10 år er blevet halveret. Følgervirkningen er, at der bliver færre og ringere muligheder for friluftslivet i form af naturoplevelser og forskellige rekreative aktiviteter i det åbne land.

Den samme krise som for naturen har også kendetegnet landbrugets udvikling. Gennem de sidste 25 år er mere end halvdelen af de selvstændige landbrug forsvundet. Fra 1960 til 1985 er der i gennemsnit pr. uge forsvundet 120 mælkeproducenter og 100 svineproducenter. Alene fra 1986 til 1987 er 3.300 danske landbrug blevet nedlagt.

Store dele af dansk landbrug befinder sig også i dag i en overlevelseskamp. Gennem anvendelsen af stadig mere effektive produktionsformer har man ganske vist til stadighed kunnet præstere årlige nettoproduktionsforøgelser, men den skærpede konkurrence har skabt store problemer for landbrugets udvikling. Konsekvenserne har bl.a. været de faldende priser, indførelse af produktionsbegrænsende foranstaltninger, tilskud til omstilling, ekstensivering, skovtilplantning eller helt ophør af dyrkning.

Vi står med andre ord i en situation, hvor et nyt mønster, som bryder med en århundredlang tradition inden for landbruget, og herunder dansk landbrug, er ved at tegne sig. Udviklingen vil forholdsvis hurtigt kunne medføre, at store dele af de nuværende landbrugsarealer går ud af en traditionel intensiv drift, og det skaber problemer, men giver også muligheder for udnyttelse af de arealer, først og fremmest marginaljorderne, der spiller en væsentlig rolle i naturbilledet.

I den strategi for marginaljordsområdet, som regeringen udarbejdede sidste år, blev det klart understreget, at tilpasningen inden for jordbruget er en langsigtet proces, og at denne proces i overvejende grad bør bygge på frivillighed. Det er ord, som Det Konservative Folkeparti står helt bag. Landbruget skal positivt, konstruktivt medinddrages i de miljøbeslutninger, som først og fremmest berører landbrugets økonomi og produktion.

Når vi tager landbrugets store problemer i betragtning, vil det være fuldstændig urimeligt, hvis vi fører den miljøpolitiske debat helt uden hensyntagen til det erhvervsliv, som skal skaffe pengene til de miljømæssige forbedringer. Hver gang en dansk landmand bukkes under, bliver der én mindre til at betale vores fælles regning, én produktiv virksomhed mindre til at forbedre betalingsbalancen.

En stor del af miljødebatten igennem de seneste år har beklageligvis været præget af en